डन्नोचे साहस

निकोलाई नोसोव्ह

11

एक अनोळखी जागा

डन्नोचे साहस

निकोलाई नोसोव्ह

11

एक अनोळखी जागा

रेखाचित्रे: बोरिस कलाउशिन

मराठी: अश्विनी बर्वे

जेव्हा डन्नो जागा झाला, तेव्हा त्याने स्वतःला एका अनोळखी खोलीत पाहिले. तो एका अशा मऊ पलंगावर झोपला होता, जणू काही गादीत डँडेलियन फुलांचा कोंडा भरला होता. त्याला काही आवाजांनी जाग आली होती आणि ते आवाज कुठून येत आहेत हे पाहण्यासाठी त्याने आजूबाजूला पाहिले. खोलीच्या कोपऱ्यांमध्ये आरामखुर्च्या होत्या आणि भिंतींवर गालिचे व फुलांची चित्रे लावलेली होती. खिडकीजवळ एक पायाचे टेबल होते. त्या टेबलावर रंगीबेरंगी भरतकाम केलेल्या रेशमी कापडांचा ढीग आणि साळिंदराच्या काट्यांप्रमाणे बाहेर डोकावणाऱ्या टाचण्या व सुया असलेली एक लहान उशी पडलेली होती. जवळच एक लेखन-टेबल होते, ज्यावर लेखनाचे साहित्य ठेवलेले होते. त्याच्या शेजारी एक पुस्तकांचे कपाट होते.

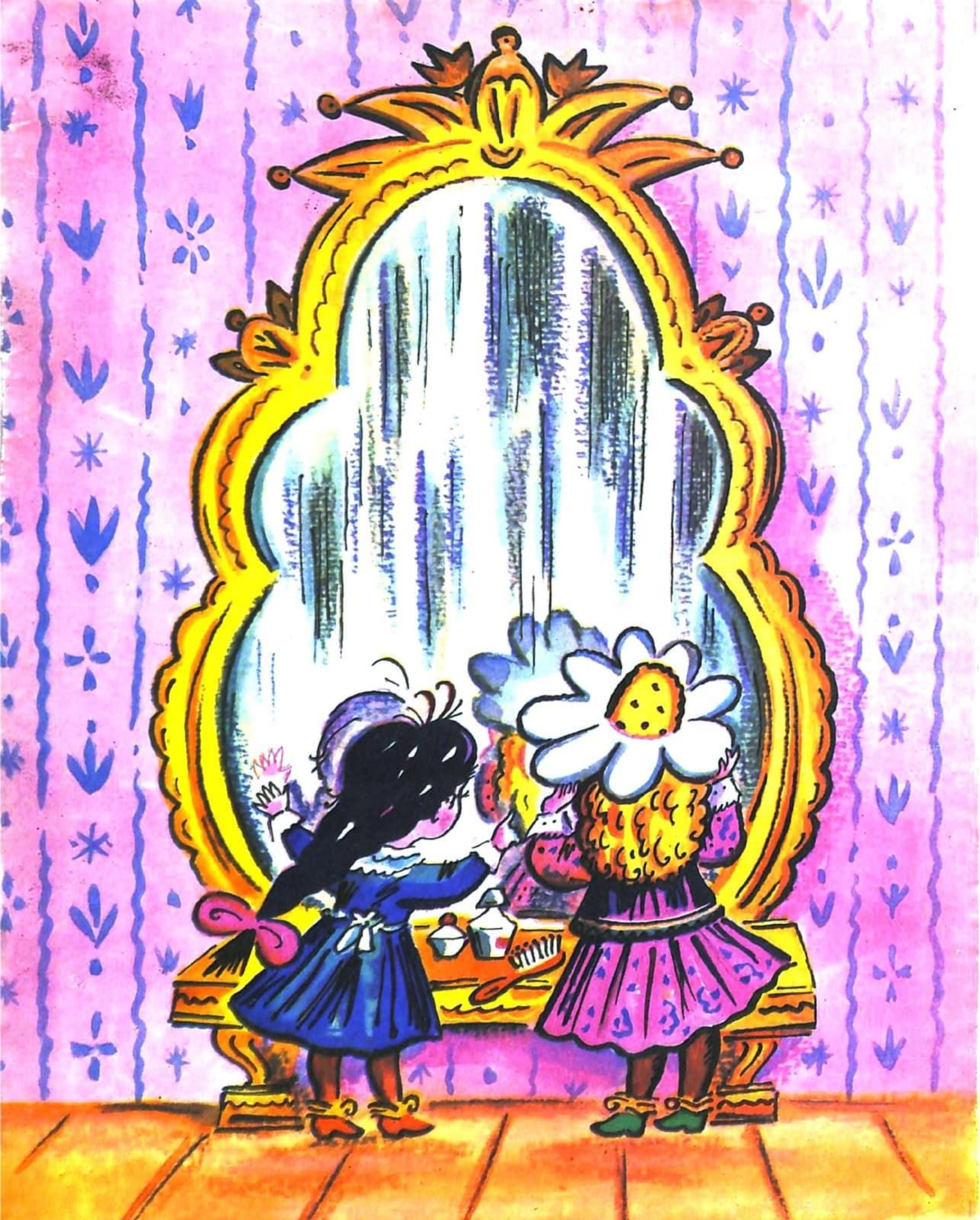

दूरच्या भिंतीवर, दाराजवळ, एक मोठा आरसा होता. दोन लहान मुली आरशासमोर उभ्या राहून बोलत होत्या. त्यापैकी एकीने निळ्या रंगाचा रेशमी पोशाख घातला होता, ज्याच्या मागे रेशमी कमरपट्टा बो-गाठ मारून बांधला होता. तिचे डोळे निळे होते आणि तिचे केस काळे होते, ज्यांची तिने लांब वेणी घातली होती. दुसऱ्या मुलीने गुलाबी आणि जांभळ्या फुलांचा पोशाख घातला होता आणि तिचे कुरळे सोनेरी केस तिच्या खांद्यांपर्यंत रुळत होते. ती एक टोपी घालून पाहत होती आणि चिमणीसारखी चिवचिवत होती.

“काय विचित्र टोपी आहे ही! कशीही घातली तरी कुरूपच दिसते. मला स्वतःसाठी रुंद काठाची टोपी बनवायची होती, पण पुरेसं साहित्य नव्हतं, म्हणून मला अरुंद काठाची बनवावी लागली आणि त्यामुळे चेहरा नेहमी चंद्रासारखा गोल दिसतो आणि ते खूपच वाईट दिसतं, नाही का?”

“तू या आरशासमोर खूप वेळ उभे आहे," निळ्या डोळ्यांची मुलगी म्हणाली. "जे लोक आपला सगळा वेळ आरशासमोर घालवतात, ते मला अजिबात सहन होत नाहीत."

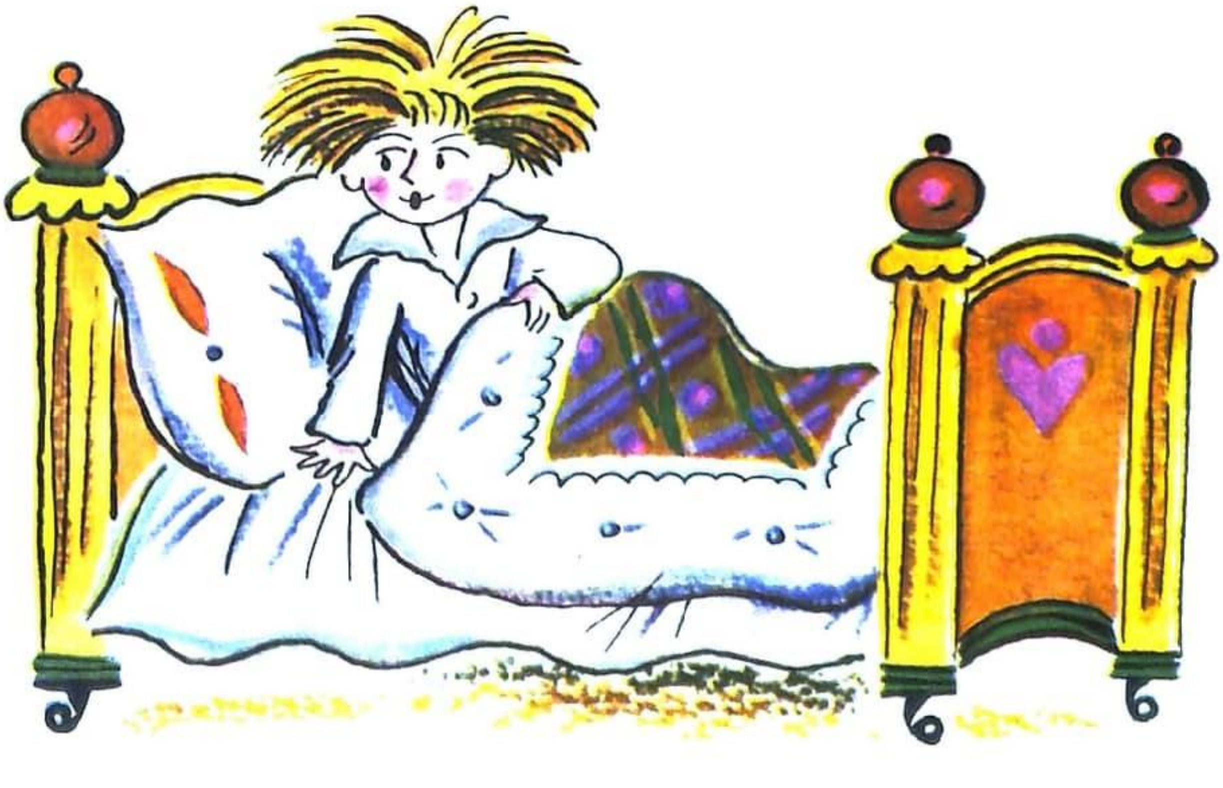

"तुला काय वाटतं, आरसा कशासाठी असतो?" असं ती सोनेरी केसांची मुलगी पुढे म्हणाली.

तिने टोपी डोक्याच्या अगदी मागच्या बाजूला ठेवली आणि ती कशी दिसते हे पाहण्यासाठी डोळे बारीक केले.

डन्नोला हे खूपच गमतीशीर वाटले. त्याला हसू आवरता आले नाही आणि हसू दाबताना त्याच्या तोंडातून एक कण्हण्याचा आवाज आला. सोनेरी केसांची मुलगी किंचित दचकली आणि तिने संशयाने त्याच्याकडे पाहिले. पण डन्नोने डोळे मिटले आणि झोपल्याचे नाटक केले. त्याने ऐकले की त्या दोन माइट्स-मुली त्याच्या पलंगाकडे दबक्या पावलांनी येत होत्या आणि थोड्या अंतरावर थांबल्या.

"तो काहीतरी बोलला असं मला वाटलं," त्यांच्यापैकी एक जण कुजबुजली. "पण मला तसा भास झाला असावा. तो शुद्धीवर कधी येईल असं तुला वाटतं? तो काल संध्याकाळपासून इथे बेशुद्ध पडून आहे."

"हनीसकल म्हणाली की आपण त्याला उठवायचं नाही," दुसरी मुलगी म्हणाली. "तो स्वतःहून उठल्यावर तिला फोन करायला तिने मला सांगितलं आहे."

"हनीसकल कोण असेल बरं?" असा विचार डन्नोने केला, पण त्याने ते ऐकल्याची कोणतीही खूण दाखवली नाही.

"काय शूर माणूस आहे!" तो आवाज पुन्हा आला. "तो फुग्यातून हवेत विहार करतोय, याचा नुसता विचारच कर!"

आनंदाने कानापर्यंत पसरणारे हसू आवरण्यासाठी डन्नोने शक्य तेवढा प्रयत्न केला.

"तो जागा झाल्यावर मी नंतर येईन," त्यांच्यापैकी एक जण म्हणाली. "मला त्याला त्या फुग्याबद्दल विचारायची खूप इच्छा आहे! त्याच्या डोक्याला मार लागला असेल तर?"

मूर्खपणा! डन्नोने मनात विचार केला. माझ्याकडे तसं काहीही नाही!

सोनेरी केसांची माईट मुलगी निरोप घेऊन बाहेर गेली. त्यानंतर खोलीत एकदम शांतता पसरली. बराच वेळ डन्नो डोळे मिटून, लहानसा आवाजही ऐकण्याचा प्रयत्न करत पडून होता. अखेरीस त्याने एक डोळा उघडला आणि पाहिले की निळ्या डोळ्यांची माईट मुलगी त्याच्यावर वाकली आहे. ती हसली, मग तिच्या चेहऱ्यावर नाराजी पसरली आणि तिने त्याच्याकडे बोट दाखवत म्हटले. “तू नेहमी उठतांना एक डोळा उघडत उठतो का?”

डन्नोने मान डोलावली आणि दुसरा डोळा उघडला.

“म्हणजे तू झोपलेला नव्हतास?”

“हो, मी नुकताच झोपेतून उठलो होतो.”

त्याच्या ओठांवर बोट ठेवून म्हटले नसते तर, डन्नो बोलतच राहिला असता:

“श्श्श. तू बोलायचं नाही.
तुझी तब्येत खूप खराब आहे.”

“नाही, मी बरा आहे.”

“तुला कसं माहीत? तुम्ही डॉक्टर आहात का?” ती म्हणाली.

“नाही.”

“तर मग तुला असं बोलण्याचा काहीही अधिकार नाही. मी डॉक्टरला बोलवेपर्यंत तू शांत पडून राहिले पाहिजे. तुझं नाव काय आहे?”

“माहित नाही. तुझं काय आहे?”

"कॉर्नफ्लॉवर."

"किती सुंदर नाव आहे!" डन्नो म्हणाला.

“तुला ते आवडले याचा मला आनंद झाला. तू खूप सुसंस्कृत लहान मुलगा दिसतोस.”

डन्नो हसला. कोणीतरी त्याची प्रशंसा करत आहे हे ऐकून त्याला आनंद झाला. त्याला स्तुतीपेक्षा ओरडा खाण्याचीच जास्त सवय होती. खोलीत एकही माइट मुलगा नसल्यामुळे, मुलीशी बोलल्याबद्दल चिडवले जाण्याच्या भीतीशिवाय तो तिच्याशी नम्रपणे बोलू शकत होता.

"त्या दुसरीचे नाव काय आहे?" त्याने विचारले.

"कोण दुसरी?"

"जिच्याशी तू बोलत होतीस. ती सुंदर, सोनेरी केसांची."

"अरे!" कॉर्नफ्लॉवर उद्गारली. "म्हणजे तू झोपलेला नव्हतास!"

"हो, तसंच होतं. मी फक्त एका क्षणासाठी डोळे उघडले आणि लगेच पुन्हा झोपी गेलो."

"तुला लाज वाटायला हवी!" कॉर्नफ्लॉवरने त्याच्याकडे रागाने पाहत आणि मान हलवत म्हटले. "म्हणजे तुला वाटत नाही की मी सुंदर आहे?"

"हो, खरंच!" डन्नो घाबरून म्हणाला. "तू सुद्धा सुंदर आहेस."

"कोण जास्त सुंदर आहे?"

"तू आणि ती. तुम्ही दोघीही."

"तू एक खोडकर खोटारडा आहेस, पण मी तुला माफ करते," कॉर्नफ्लॉवर म्हणाली. "तिचं नाव स्नोड्रॉप आहे. तू तिला पुन्हा भेटशील. पण मी आता तुझ्याशी बोलता कामा नये, ते तुझ्यासाठी वाईट आहे. शांत पडून राहा आणि अंथरुणातून उठायची हिंमत करू नकोस. मी जाऊन हनीसकलला बोलावते."

“हनीसकल कोण आहे?”

“डॉक्टर. त्या तुम्हाला बरं करतील.”

आणि कॉर्नफ्लॉवर बाहेर गेली. डन्नो ताबडतोब पलंगावरून उठला आणि आपले कपडे शोधू लागला. त्याला शक्य तितक्या वेगाने पळून जायचे होते, कारण त्याला माहीत होते की डॉक्टरांना आपल्या रुग्णांना एरंडेल तेल देण्याची आणि त्यांच्या अंगाला आयोडीन लावण्याची खूप आवड असते. त्याला त्याचे कपडे सापडले नाहीत, पण त्याला भिंतीला टेकवून ठेवलेल्या एका बाकावर एक बाहुली बसलेली दिसली.

त्याचा पहिला विचार होता की बाहुली फोडून तिच्यात काय भरले आहे ते शोधावे — लाकडी भुसा की कापूस. तो आपल्या कपड्यांबद्दल पूर्णपणे विसरला आणि चाकू शोधू लागला, पण त्याच वेळी त्याला आरशात स्वतःचे प्रतिबिंब दिसले. त्याने बाहुली जमिनीवर फेकली आणि आरशात स्वतःकडे पाहून विचित्र चेहरे बनवू लागला. बरेच चेहरे बनवून झाल्यावर तो म्हणाला: "मी बऱ्यापैकी देखणा आहे; माझा चेहरा इतका गोल नाही."

तेवढ्यात दाराबाहेर पावलांचा आवाज आला. डन्नो पलंगाकडे धावला आणि अंगावर पांघरूण ओढून घेतले. खोलीत कॉर्नफ्लॉवर आणि दुसरी एक माइट मुलगी आली. त्यांनी पांढरा कोट आणि टोपी घातली होती आणि त्यांच्या हातात एक छोटी तपकिरी पिशवी होती. त्यांचे गाल गोल आणि लाल होते आणि शिंगाच्या फ्रेमच्या चष्म्यातून त्यांचे राखाडी डोळे रोखून पाहत होते. 'हा नक्कीच डॉक्टर असणार,' डन्नोने विचार केला.

हनीसकलने डन्नोच्या पलंगाजवळ एक खुर्ची ओढली, त्यावर आपली बॅग ठेवली आणि डोके हलवत म्हणाली:

“अरे देवा, तुम्ही लहान पोरं किती खोडकर आहात! नेहमी काही ना काही खोड्या करत असता! आता त्या फुग्यात जायची तुम्हाला काय गरज होती? पण थांबा, एक शब्दही बोलू नका! मला माहीत आहे तुम्ही काय म्हणाल: 'मी पुन्हा असं कधीच करणार नाही!' सगळी लहान पोरं असंच म्हणतात, पण पुढच्याच क्षणी ते काहीतरी वेगळंच करत असतात.”

हनीसकलने तिची बॅग उघडली, त्यामुळे खोली आयोडीन आणि इतर औषधांच्या वासाने भरून गेली. डन्नो शहारला. हनीसकल त्याच्याकडे वळली.

"कृपया सरळ बसा," ती म्हणाली.

त्याने अंथरुणातून एक पाय बाहेर काढला.

"कृपया अंथरुणातच पडून राहा!" ती चिडून म्हणाली. "मी तुला उठून बसायला सांगितलं होतं."

डन्नोने खांदे उडवले आणि तो उठून बसला.

"खांदे उडवू नकोस," हनीसकल म्हणाली. "मला तुझी जीभ दाखव."

“कशासाठी?”

“कृपया प्रश्न विचारू नका. मला तुमची जीभ दाखवा.”

डन्नोने जीभ बाहेर काढली.

“'आह' म्हणा.”

"आह," डन्नो म्हणाला.

हनीसकलने तिच्या पिशवीतून एक लाकडी तुतारी काढली आणि त्याचे हृदय व फुफ्फुसे ऐकून पाहिली.

“कृपया दीर्घ श्वास घ्या.”

डन्नो वाफेच्या इंजिनासारखा धापा टाकू लागला.

“कृपया श्वास घेणे थांबवा.”

"ही-ही!" डन्नो खुदकन हसला.

“तुला कशाचे हसू येतंय? मला नाही वाटत की मी काही गमतीशीर बोललो आहे.”

"मी श्वास कसा थांबवू?" तो अजूनही हसतच म्हणाला.

“तुम्ही श्वास पूर्णपणे थांबवू शकत नाही, पण एका मिनिटासाठी थांबवू शकता.”

"हो, मी करू शकतो," डन्नो म्हणाला आणि त्याचा श्वास थांबला.

तपासणी संपल्यावर, हनीसकल डेस्कजवळ गेली आणि तिने औषधाची चिठ्ठी लिहून दिली.

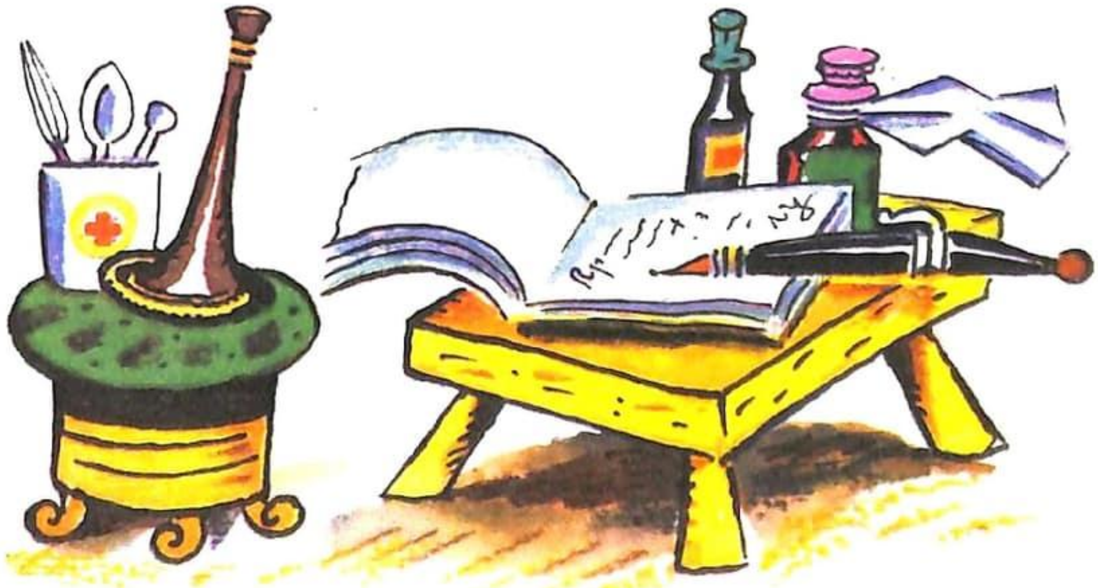

"रुग्णाच्या खांद्यावर जखम झाली आहे," ती कॉर्नफ्लॉवरला म्हणाली. "केमिस्टकडे जाऊन मधाचं प्लास्टर विकत आण. त्याचा एक तुकडा कापून त्याच्या खांद्यावर चिकटव. आणि त्याला उठू देऊ नकोस. जर तो उठलाच, तर तो तुझी सगळी भांडी फोडेल आणि कोणाच्यातरी डोक्यात ठोसा मारेल. या लहान मुलांच्या बाबतीत खूप कडक वागायला हवं."

हनीसकलने तिचे तुतारी बाजूला ठेवली, क्षणभर डन्नोकडे रागाने पाहिले आणि बाहेर निघून गेली.

कॉर्नफ्लॉवरने औषधाची चिठ्ठी उचलली.

"ती काय म्हणाली ते ऐकलंस ना? तू उठायचं नाहीस," कॉर्नफ्लॉवर म्हणाली.

डन्नोने तोंड वाकडं केलं.

"आता कुठलेही चेहरे नकोत. आणि तुझे कपडे शोधू नका, ते सुरक्षितपणे लपवून ठेवले आहेत," असे कॉर्नफ्लॉवर म्हणाली आणि हातात औषधाची चिठ्ठी घेऊन खोलीबाहेर गेली.

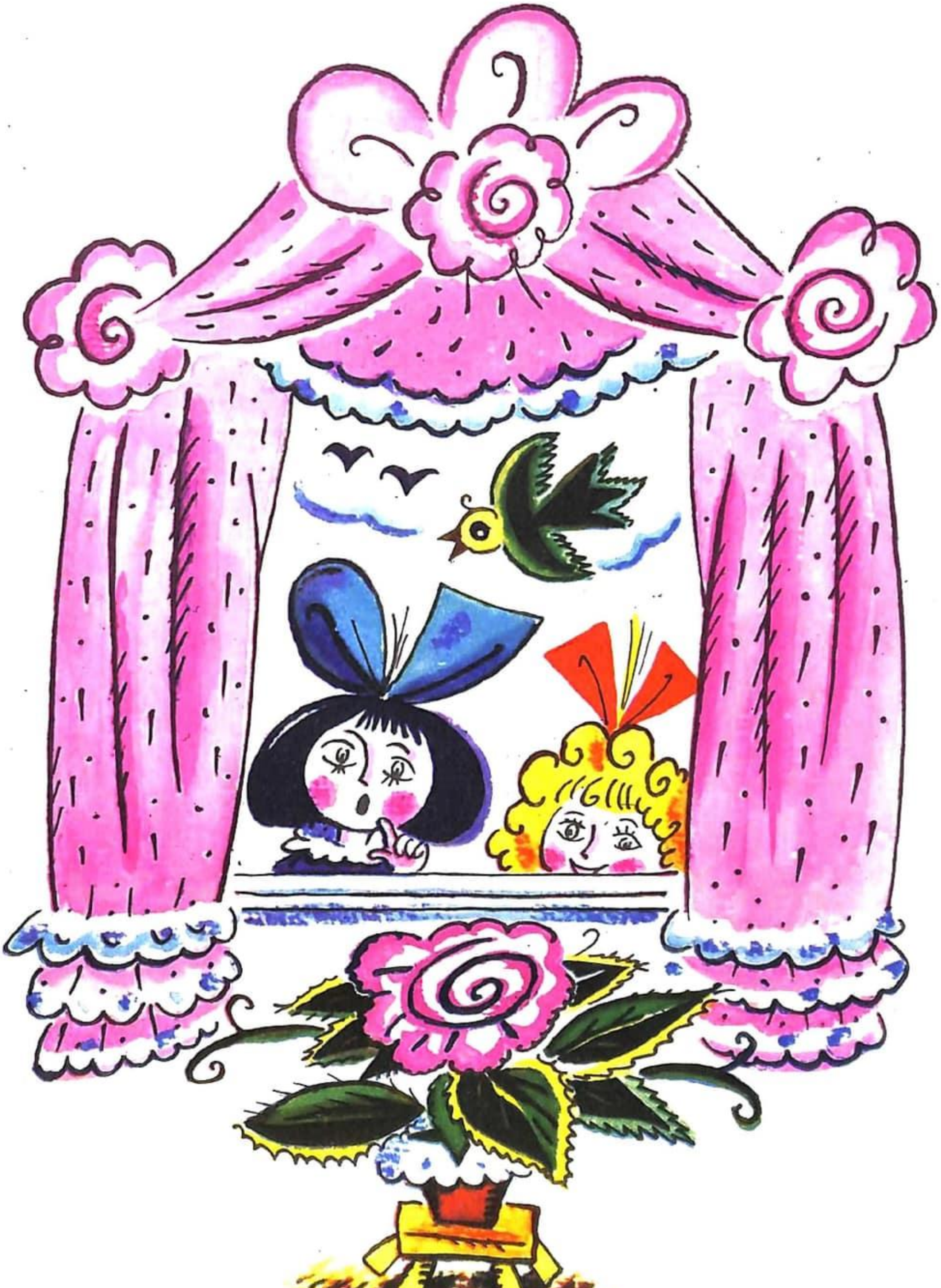

Н. Носов
НА НОВОМ МЕСТЕ
на языке хинди

N.Nosov
IN A STRANGE PLACE
in Hindi